

Kavgayla
yaptığı ile
dünya
zirvesine

To the top of the world in the work she fights at

Röportaj / Interview

Şerife Deniz **Ulueren**
serife@serfed.com

Fotoğraflar / Photos

Mustafa **Yalçın**

Alev Ebuzziya Siesbye

Gazeteci Ebüzziya Tevfik'in torunu, Ziyad Ebüzziya'nın kızı olarak köklü bir aileden gelen sanatçı, lise öğrenimini 1955 yılında İngiltere'de tamamladıktan sonra 1956-58 yıllarında İstanbul Güzel Sanatlar Akademisi'nin Heykel bölümünde okudu.

1956-58 yıllarında Almanya'da Hohn-Grenzhausen seramik fabrikalarında işçi olarak çalıştı. Fabrika ortamında edindiği bu deneyim ona zor çalışma koşullarına dayanma yeteneği kazandı. 1960-62 yılları arasında Eczacıbaşı Seramik Fabrikası'nda sanatçı olarak çalıştı. 1963'te Danimarka'ya yerleşti ve aynı yıl Royal Copenhagen Fabrikalarında özgür sanatçı olarak kabul edildi, tasarımlar yaptı. 1969'da Kopenhag'da kendi atölyesini kurdu.

1975'de ünlü porselen firması Rosenthal için tasarımlar yapmaya başladı. 1984'de Paris'e yerleşti ve kendi atölyesini açtı. Sanatçı aynı tarihten itibaren Paris'te yaşıyor. 1981'de Danimarka Kraliyet Akademisi üyeliğine seçildi.

Eserlerini Kopenhag, Düsseldorf, Amsterdam, Paris, Los Angeles, New York, Stockholm, Londra, Berlin, Münih, Hamburg, Köln, Brüksel, Ankara, İstanbul gibi dünyanın farklı merkezlerinde sergiledi. Victoria and Albert Museum (Londra), Musee Bellerive (Zürich), Cooper Hewit Museum (New York), Ulster Museum (Belfast) ve Devlet Resim Heykel Müzesi (Ankara) gibi dünyanın sayılı 34 müzesinde eserleri bulunuyor.

Dünyada, kendi alanında ilk ona girebilme başarısını yakalamış gerçek bir seramik sanatçısı Alev Ebüzziya. İnsan bitmezse zaman bitmez diyor ve sona ermeyen insan sevgisiyle çıktığı hayat yolculuğunda ilklere imza atarak gelmiş bugünkü durağına. Turkuaz ve mavi çanakları Ege'nin Akdeniz'in derinliğini anımsatıyor. Türkiye'nin gururu diyemiyorum çünkü bütün Avrupa onu Turko Danimarkalı diye tanıyor, zaten dünya gurur duyuyor. Danimarka'da öğrendiği teknikleri bugünkü noktaya ulaştırmış sanatçımız Paris'te yaşadığı ve çalıştığı evinin atölyesinin kapılarını bu kez Seramik Türkiye okuyucuları için açtı.

A true ceramic artist who has attained the achievement of going in the top ten in her field in the world. Alev Ebüzziya. She says as long as man is not finished, time is not finished either and she has arrived to her present stop in the journey of life she started with on ending love of the human being by undersigning firsts. Her turquoise and blue bowls are reminiscent of the depth of the Aegean or the Mediterranean. I can't say she is the pride of Turkey because the whole Europe knows her as Turko Danish. In fact, the whole world is proud of her. The artist who has reached her present level by the technique she learned in Denmark, opened the doors of her home studio she lives and works in in Paris to the readers of Ceramic Turkey.

The artist, who comes from an established family as the granddaughter of journalist Ebüzziya Tevfik and daughter of Ziyad Ebüzziya; after completing her high school education in Britain in 1955, attended the Sculpture Department of Istanbul Fine Arts Academy in 1956-58.

She worked as a worker in Hohn-Grenzhausen ceramic factories in Germany from 1956 to 1958. This experience she acquired in factory environment allowed her to gain the ability to withstand tough working conditions. She worked as an artist in Eczacıbaşı Ceramic Factory from 1960 until 1962 and got settled in Denmark in 1963. She was admitted to Royal Copenhagen Factories the same year as a freelance artist and created designs. She established her own studio in Copenhagen in 1969. She started making designs for the famed porcelain firm Rosenthal in 1975. She moved to Paris and opened her own studio in 1984. The artist has been living in Paris since that day. She was elected as a member of Denmark Royal Academy in 1981.

Her works were displayed in various centers of the world like Copenhagen, Düsseldorf, Amsterdam, Paris, Los Angeles, New York, Stockholm, London, Berlin, Munich, Hamburg, Köln, Brussels, Ankara, İstanbul. These works may be found in 34 distinguished museums of the world like Victoria and Albert Museum (London), Musee Bellerive (Zurich), Cooper Hewit Museum (New York), Ulster Museum (Belfast) and State Art and Sculpture Museum (Ankara).

Şerife Deniz: Tasarım ve endüstri tasarımı size neyi ifade ediyor?

Alev Ebüzziya: Tasarım ve endüstriyel tasarım son yirmi yıldır hayatımıza iyice girdi. İnsanların yaşayış tarzı değişti. Eşyanın kullanımlı olması kadar, estetik güzellik de aranıyor. Dizayn su kaynatıcısından tutun tabağa, çanağa kadar önem kazandı.

Ş.D: Yaratıcılık için ilham kaynağınız nedir?

A.E: İlham kaynağı benim için birikim. Sokakta birşey görüp keyiflenmem. Eski Anadolu sanatını ve Mısır sanatlarını çok seviyorum. Bu iki sanatın da çok dingin, çok sade olmasını hep sevmişimdir. Bunlar dağarcığımda süzerek sakladığım gönlümde, belleğimde yatan sevdiğim şeyler.

Ş.D: Bir esere başlarken veya tasarlarken sizi en çok etkileyen faktörler neler ?

A.E: Sinirlilik, tedirginlik ve kuşku. Çanak yapmaya başladığım zaman müthiş bir didişme çıkıyor ortaya. Çanakla ben karşılıklı didişiyorum.

Ş.D: Peki kim kazanıyor?

A.E: Bazen ben bazen de çanak kazanıyor. Tam benim istediğim gibi olmasa da karşılıklı karar veriyoruz birbirimizi kabul edecek miyiz etmeyecek miyiz diye. Ondan sonra anlaşıp bir canağı onaylıyorum ya da onaylamıyorum. Ciddi bir didişme söz konusu oluyor. Onun için de büyük iş yapmayı çok seviyorum. Yani o didişmeyi sinirliliği seviyorum. Asıl beni etkileyen faktör, yaptığım işe bakıp bir sonraki işe karar veriyorum. Bir sonrakinin ilkinden daha başka, daha iyi olmasına gayret ediyorum.

Ş.D: What do design and industrial design mean for you?

A.E: Design and industrial design got into our lives fully in the last twenty years. Live styles of people changed. Aesthetic beauty is sought as much as the usefulness of the object. Design became important for everything from water boilers to plates and bowls.

Ş.D: What is your source of inspiration for creativity?

A.E: For me, source of inspiration is knowledge. I don't see and take pleasure out of something on the street. I love ancient Anatolian and Egyptian arts a lot. I have always loved it that both these arts are very serene, very plane. These are things I love lying in my heart, my memory; I have kept in my knowledge base after filtering through.

Ş.D: What are the factors influencing you most when starting or starting a work?

A.E: Nervousness, anxiety and suspicion. A terrific fight emerges when I start making a bowl. I keep fighting with the bowl.

Ş.D: Endüstri tasarımının her geçen gün popülerliğini arttırmasının sebebi sizce nedir?

A.E: Tasarım o kadar önemli bir duruma geldi ki, artık herkes bir tasarım yapıyor. Ama her tasarım iyi değil. İşlerliği önemli. Bir çaydanlığı ele aldığınızda dengesinin iyi olması, çayı damlatmaması önemli. İş sadece yeni bir form bulmakla kalmıyor. Teknoloji ile dizaynı ayıramazsınız. Bir iş yaptığınız zaman teknik olarak fabrikada yapılabilirliği bakımından tutun, kullanım kolaylığı olmasına kadar üç dört öğeyi birbirinden ayıramazsınız. Ayırırsanız bir tarafı aksar ve başarılı iş olmaz çaydanlığın akıtmasını sağlamak teknik iş değil, bilgi işidir.

Ş.D: Neden Paris'te yaşamayı tercih ediyorsunuz?

A.E: Uzun yıllar Danimarka'da yaşadım, 20 yıldır da Paris'teyim. Türkiye'de benim yaptığım tip seramik yok. Yüksek pişirimli toprak Çekoslovakya ile Kore arasında tabiiatta olmayan bir hammadde. Türkiye'de olanın da kalitesi iyi değil. Yüksek pişirimli toprağı olan ülkelerin sanatçıları asırlık geleneklerini sürdürüyorlar, yeniliyorlar. O gelenek bizde yok. Ben bunu Danimarka'da öğrenene kadar canım çıktı. Porselen çamurunda bir formla yüksek pişirimli bir çamurdan, ya da kırmızı topraktan yapacağınız formlar aynı olamaz. Her çamurun dili başkadır. Danimarka'da en önemli öğrendiğim şeylerden biri de maddeleri tanımak. Fransa'da yüksek pişirimli toprak var ama ben onu kullanmıyorum. Danimarka'dan getirttiğim hammaddelerle kendi toprağıımı elde ediyorum. Toprak bir seramik atölyesinin temel taşıdır. Ne tip iş yapacağınıza karar verip toprağınızı ona göre belirlemek zorundasınız.

"I love ancient Anatolian and Egyptian arts a lot. Their serenity and plainness have affected me since my childhood."

"Eski Anadolu ve Mısır sanatlarını çok seviyorum. Dingin ve sade oluşları beni çocukluğumdan beri etkilemiştir."

Ş.D: Well, who wins?

A.E: Sometimes I and sometimes the bowl win. We decide together although it doesn't happen just like I want it to, whether we will accept each other or not. Then we reach an agreement; I either approve or don't approve a bowl. A serious fight goes on. Therefore, I like doing big jobs a lot. I mean I like that fight, that nervousness. The main factor affecting me; I look at the work I have done and decide on the next one. I strive for the next one to be different, better than the first one.

Ş.D: What is the reason do you think for industrial design becoming more popular everyday?

A.E: Design became so important that now everyone is designing but each design is not good. Functionality is important. Take a teapot; it is important that it has good balance, that it does not drip the tea. The job is not just finding a new form. You cannot separate technology from design. When you do something, you cannot separate three or four elements from, say its doability at the factory technically to its convenience

Ş.D: Türkiye’de hem kaliteli hammadde hem de kaliteli ürünler yok mu diyorsunuz?

A.E: Türkiye’de hiç bir zaman Almanya’da, Danimarka’da ya da Fransa’da yapıldığı gibi çok güzel kalitede bir porselen yapılamıyor. Bu hammaddeden kaynaklanıyor. Belki bir kaç tane iyi seramik sanatçımız olabilir ama bu seramikte Türkiye’nin uluslararası platformda iyi bir yerde olduğunu göstermez. Kaç Türk seramikçisinin kaç dünya müzelerinde işi var? Dışarıda sergi açmış olmakla, dışarı açıldık olmuyor. Yoksa git, ben Paris’te, New York’ta sergi açtım diye öğren! Dünyada binlerce galeri, yüzbinlerce de seramikçi var. Siz bu büyük çizginin içinde nerede duruyorsunuz? Türkiye’de çok iyi isimler var. Resimde, heykelde, seramikte. Ama bu demek değildir ki, Türk seramiğinin, resminin dünya üzerinde bir yeri var. Ne yazık ki. Olması için ne yapmalıyız, onu düşünmeliyiz.

Ş.D: Uluslararası platformda sektörü ve eğitimi nasıl buluyorsunuz?

A.E: Fransa’da seramik çok önemli bir konu sayılmıyor, okullarda teknik bilgi çok az veriliyor. Danimarka ile karşılaştırdığınızda en az 20 yıl gerisine düşer, Fransız eğitim sistemi. Amerika’nın ve İngiltere’nin en az 30 yıl gerisindedir. Sektörde en başta ülkeler İngiltere, Danimarka, Amerika, Almanya, Kore ve Japonya’yi söyleyebilirim. Hollanda ve Polonya’da da çok iyi sanatçılar var.

Ş.D: Sizi Avrupa’da herkes bir Türk’ten çok Danimarkalı olarak biliyor, neden?

A.E: Beni Danimarka, Danimarkalı. Türkiye ise Türk olarak sayıyor. Bütün Avrupa Danimarkalı ve Türkiyeli sayıyor. Dışarıda Turko Danimarkalı sanatçı olarak biliniyorum.

of use from each other. If you do, some part fails and the job will not be successful. Ensuring that the teapot does not drip is not a matter of technique, it is a matter of knowledge.

Ş.D: Why do you prepare to live in Paris?

A.E: I lived in Denmark for many years. I’ve been in Paris for 20 years. The type of ceramic I make is not available in Turkey. High temperature clay is a raw material not found in nature between Czechoslovakia and

materials that I have them brought from Denmark. Clay is the foundation stone of a ceramic studio. You have to decide on what type of work you will produce and you have to choose your clay accordingly.

Ş.D: Do you mean there is no quality raw material nor quality products in Turkey?

Korea. The ones in Turkey are not good quality. The artists of countries with high temperature clay maintain and renew their centuries old traditions. We don’t have that tradition. I had a hard time until I learned that in Denmark. The form from porcelain clay and the from you’ll get from a high temperature clay or red clay cannot be the same. Each clay has a different language. One of the most important things I learned in Denmark is to get to know materials. You can find high temperature clay in France but I don’t use it but I produce my own clay from raw

A.E: No porcelain of very good quality like in Germany, Denmark or France can be made in Turkey ever. This stems from the raw material. Maybe we may have a few good ceramic artists but this does not mean that Turkey is in a good position in the international platform in ceramic. How many Turkish ceramic artists have works in world museums? Having held shows abroad does not mean opening to the world. It’s easy to boast that you opened shows in Paris or New York. There are thousands of galleries and hundreds of thousands of ceramic artists in the world. Where do you stand on this big line? There are very good names in Turkey. In art, in sculpture, in ceramics. But this does not mean that Turkish ceramic art has a place in the world. This is unfortunate. What do we have to do for it to happen? That’s what we should think about.

Ş.D: Yaptığınız tip seramikle dünyada ilk on isimden biri olduğunuz söyleniyor.

A.E: Bu hoş ama müthiş de bir sorumluluk getiriyor. Size bunca yıldır güvenmiş işlerinizi evlerine, müzelerine taşımış insanlara karşı büyük bir sorumluluk duyuyorum.

Ş.D: İlk serginizden bugüne birçok eserle insanların karşısına çıktınız, neler hissediyorsunuz?

A.E: Türkiye’de ilk sergimi açtığımda müthiş heyecanlıydım ve ürküyordum. Ne olacak, nasıl karşılanacak? Gördüğüm ilgi beni çok duygulandırdı. O tip seramik Türkiye’de pek görülmemiştir. Öyle kültürlü birikimli insanlarımız var ki bunlardan bir tanesini alın, dünyanın herhangi bir yerine götürün, Fransız da Amerikalıyı da İngilizli de kolaylıkla alt edebilir. Çok iyi yetişmiş, her şeyi, her yeniliği, her sanatı takip eden yaratıcı insanlarımız var.

“When I make bowls, a terrific fight starts between the bowl and eye. This fight reflects onto the bowl. Sometimes I win, sometimes it does.”

“Çanak yaparken, çanakla müthiş bir didişme başlıyor aramızda. O didişme, çanağa da yansıyor. Bazen o, bazen ben kazanıyorum.”

Ş.D: How do you find the industry and education at the international level?

A.E: In France, ceramic is not considered to be a very important matter; technical knowledge is delivered very little in schools. When you compare it to Denmark, they are at least 20 years behind. The French education system trails the US and Britain by at least 30 years. I can say that the leading countries in the industry are Britain, Denmark, United States, Germany, Korea and Japan. There are quite good artists in Holland and Poland as well.

Ş.D: In Europe everyone knows you as Danish rather than Turkish. Why?

A.E: Denmark considers me Danish and Turkey as Turkish. The whole Europe considers me Danish and Turkish. Abroad I am known as the Turko Danish artist.

Ş.D: They say you are one of the top ten in the world in the type of ceramic you make.

A.E: This is nice but a tremendous responsibility is attached to it. I feel a great responsibility to people who have trusted me for many years and who have carried my works to their homes, to their museums.

Ş.D: Bundan sonraki sergileriniz nerede olacak?

A.E: Hazıranda Lizbon'daki Museo Do Azulejo'nda büyük bir sergim olacak. Ekim ayında da Tokyo'da Yufuku Gallery'de özel bir sergim olacak.

Ş.D: Seramikte dünyadaki yerimizi nasıl buluyorsunuz?

A.E: Dünya'da iyi bir yerde olduğumuzu sanmıyorum. Karo seramikse evet. Çanakkale seramik

tek başına yılda 65 milyon m² karo seramik üretiyor. Ve dünyada aynı çatı altında en büyük fabrika. Dünyanın en büyük üreticisi. Kaliteleri fevkalade. Değişik malları dünyanın değişik yerlerine yayılıyor.

Ş.D: Türkiye'deki eğitimi takip edebiliyor musunuz ?

A.E: Ne yazık ki izleyemiyorum. Türkiye'ye geldiğimde okulları tekrar görmek, öğretmenlerle, özellikle de öğrencilerle konuşmayı çok istiyorum. Fakat üzülerek söyleyeceğim, bazı

okullarda öğrencilerin yanlış bilgilerle donatıldığına şahit oldum, çok üzücü.

Ş.D: Atölye ve çalışmalarınız dışında günleriniz nasıl geçiyor ?

A.E: İsimden sonra en düşük olduğum şey arkadaşlarımla birlikte olmak, yemekler yapmak, sinemaya gitmek. Zaten atölyeden sonra fazla bir şey yapmaya zaman kalmıyor. Eskiden çok fazla seyahat edebiliyordum, şimdi pek vaktim olmuyor.

Ş.D: You appeared before people from your first show until the present with many many works. How do you feel about it?

A.E: I was terribly excited and scared when I started my first show in Turkey. What would happen; how would it be received? I was touched by the attention I got. That type of ceramic had not been seen much in Turkey before. We have so cultured, knowledgeable people that just take any one of them to anywhere in the world, they can easily overtake the French, the American or the English. We have very well raised, creative people who follow everything, each innovation, each art.

Ş.D: Where will you hold your upcoming shows?

A.E: I will have a major show in Museo Do Azulejo in Lisbon in June. And in October, I'll have a solo show in the Yufuku Gallery in Tokyo.

Ş.D: How do you see our position in the world in the field of ceramics?

A.E: I don't think we are at a good place in the world. For tiles, yes. Çanakkale Seramik produced 65 million ceramic tiles per year just by itself. And it's the largest factory under the same roof in the world. It is the biggest manufacturer of the world. Their quality is excellent. Their various products are spread over different locations in the world.

Ş.D: Are you able to follow the education in Turkey?

A.E: Unfortunately not. I want very much to visit the schools again, to talk to teachers, especially students when I come to Turkey. But I'm sorry to say I observed students are equipped with wrong information in some schools; it's very sad.

Ş.D: How do your days go by outside the studio and your work?

A.E: The thing I am most interested except for my work is to be with friends, to cook, to go to movies. In fact, there isn't much time left to do anything after the studio. I used to travel a lot; now I can't find the time to do that.